

ESTAFES ESPACIALS

En el número anterior de MÈTODE vaig parlar sobre el projecte Mars One, que pretén enviar 24 colons a Mart, conclouent que l'assumpte feia tota la pinta de ser una estafa espectacular. Però com que, en cas de confirmar-se, aquesta no seria ni de bon tros l'única ensarronada «espacial» en circulació, si m'ho permeteu, en aquest article m'agradaria aprofundir-hi i parlar-vos-en d'algunes més.

La majoria de les estafes espacials podrien englobar-se dins de la casuística comuna de «vendre el que no et pertany». Possiblement la més difosa és la de donar-li nom a un estel (per descomptat, a canvi de pagar uns diners): escriviu al vostre cercador «name a star» i us apareixeran vora una vintena de webs diferents dedicades a aquest lucratiu negoci. Al remat, és una idea molt romàntica això de batejar un estel amb el nom de la persona estimada, i n'hi ha moltíssims, d'estels, la majoria sense nom propi, només un nombre de catàleg. Sembla, per tant, *a priori*, una bona idea que no fa nosa a ningú...

Si no fóra perquè, en realitat, no estan batejant cap estel. Bàsicament el que aquestes empreses fan és, primer, obtenir una gran base de dades de coordenades celestes d'estels (per a entendre'ns, un full d'Excel), i en acabat, una vegada els pagueu i suggeriu un nom, en el vostre full d'Excel omplen una cel·la amb el nom que els heu indicat. I us expedeixen un certificat la mar de bonic dient-vos que ja han posat el nom a la cel·la, acompanyant-lo d'un mapa celeste i informació sobre l'estel (que no sempre és correcta).

Cap astrònom, en qualsevol circumstància, farà servir aquest nom per a referir-se a l'estel? Mai. Perquè l'únic organisme que té potestat per a anomenar els nous objectes celestes descoberts és la Unió Astronòmica Internacional (IAU), que té unes regles molt clares (que podeu consultar en www.iau.org/public/naming/): estels, galàxies, nebuloses... rebran noms de catàleg (i coordenades celestes, que és en realitat el que millor els identifica) perquè hi ha massa objectes. Cràters i accidents geogràfics al Sistema Solar són batejats per la IAU, honorant personatges històrics o inspirant-se en accidents geogràfics terrestres. I per a cossos menors descoberts al Sistema Solar (cometes, asteroides, planetes menuts...) el descobridor proposa un nom que, si no és ofensiu ni s'ha utilitzat per a un altre objecte, s'accepta.

Fins i tot organitzacions sense ànim de lucre, com Uwingu, dedicada a la divulgació de la ciència, s'estan apuntant al carro de rifar-se de la IAU. Recentment Uwingu va convocar un concurs per a

donar nom al planeta extrasolar conegut més pròxim a la Terra, amb el lema «*Alpha Centauri Bb is boring! We can do better!*» (per cert, a mi Alpha Centauri Bb, nom oficial d'aquest exoplaneta, em sembla un nom preciós). Suggestir un nom tenia un cost de cinc dòlars, mentre que participar en la votació costava un dòlar. El concurs li va caure com un puntelló a la IAU, que va emetre un comunicat desaprovant-lo i, per descomp-

«L'ÚNIC ORGANISME QUE TÉ
POTESTAT PER A ANOMENAR
ELS NOUS OBJECTES CELESTES
DESCOBERTS ÉS LA UNIÓ
ASTRONÒMICA INTERNACIONAL
(IAU), QUE TÉ UNES REGLES MOLT
CLARES»

EN VENDA

EN VENDA

tat, negant-se a acceptar el nom guanyador; per cert, va ser «Albertus Alauda» (doncs vaja quin nom, pensareu amb raó). Però això no ha descoratjat Uwingo, que ja ha llançat un nou concurs per a donar nom... a tots els altres exoplanetes!

Encara pitjor és el cas de la gent que es dedica, no ja a anomenar, sinó a vendre parcel·les d'altres mons, cosa que xoca frontalment amb tota la legislació internacional referent a l'espai, principalment el Tractat de l'Espai de 1966, que diu que cap nació pot reclamar sobirania sobre els cossos celestes, i el Tractat de la Lluna, de

Fotografia de la Lluna presa per Vicent Peris, Observatori Astronòmic de la Universitat de València.

1979, on es va aprovar que el nostre satèl·lit i els altres cossos celestes del Sistema Solar són Patrimoni Comú de la Humanitat (art. 11). Aquests són els principals tractats, però hi ha molta més legislació aprovada per l'ONU.

La moda la va començar un nord-americà (no en calia una altra) anomenat Dennis Hope, un ventríloc ambulat que una bona nit, cansat de conduir, va veure la Lluna i va tenir una «revelació». Després de llegir-se el Tractat de l'Espai, va veure que aquest parlava de nacions, però no deia enlloc que un particular no poguera ser propietari d'un cos celeste (encara que sí que ho prohibeix explícitament el Tractat de la Lluna). Així que se'n va anar a veure un notari i va registrar la Lluna i els planetes del Sistema Solar al seu nom, i es va posar a vendre parcel·les en la Lluna com a xurros, al mòdic preu de 20 dòlars l'acre. Per descomptat, sempre hi ha passerells disposats a picar, com Tom Cruise, John Travolta, Nicole Kidman o el multimilionari Abramovich, amo del Manchester United, que recentment li va comprar a la seua núvia una parcel·la lunar com a regal per haver de retardar la boda.

Avui dia la companyia de Dennis Hope, Lunar Embassy, ha obtingut uns guanys de quasi 10 milions de dòlars, i està començant a parcel·lar Mercuri i Mart. I altres companyies semblants han sorgit i s'han apuntat a l'estafa, com CrazyShop o MoonEstates. Fins i tot tenim la nostra estafadora espanyola, Ángeles Durán, que el 2010 va aconseguir que un notari li fera una escriptura de propietat del Sol i s'està posant a vendre parcel·les solars, a euro la parcel·la (barat; però com que el Sol és immens, això pot suposar molts diners). Atès que la superfície del Sol és un fluid en moviment, suposem que deu ser un problema clavar-hi les estakes per a parcel·lar-lo i que es queden on les deixes (i que no es cremen!). Però per un altre costat qui pujarà a comprovar que les fites estan ben marcades?

Per descomptat, tot açò és paper mullat. A l'hora de la veritat, quan comencem a colonitzar el Sistema Solar (si aquesta hora arriba alguna vegada), seran els colons d'aquests mons els que sí que col·locaran les seues estakes i donaran noms al paisatge. Seran els habitants de la Lluna els qui diran «aquesta terra és meua» independentment del que pugui dir un paper, ja siga una acta notarial o un document de l'ONU. Fins llavors, qualsevol legislació al respecte o qualsevol pretensió personal de possessió dels cossos celestes no serà més que una anècdota per als llibres d'història.

Per cert, vull acostar-me un moment a una notaria. Acabe d'adonar-me que ningú ha reclamat encara la Galàxia. I ací hi ha molt que parcel·lar.

FERNANDO BALLESTEROS
Observatori Astronòmic de la Universitat de València